

YAŞAMIN

Stefano E. D'Anna

*Sen söylediğin şarkıdan ibaretsin.
Senin şarkın yaşamını; gördüğün,
dokunduğun, hissettiğin her şeyi
sekillendirir.*

Ne zaman kendinizi dinleyebilir, çıkardığımız seslere daha çok özen gösterirseniz, işte o zaman, bu seslerdeki tekdüzeliğin (monotony) ayırımına varabilir ve aynı zamanda beş duyardan oluşan bu pentagram'ı genişletecek irade ve beceri seviyesini yükseltebilirsiniz.

Hüzünlü nağmeler söyleyen ve uçurum kenarında bir yaşam görüntüleyen bir insan yığını var. Öte yandan aşk ve zafer şarkıları söyleyen bireyler de mevcut. Öyle ki, onların bestelediği müziğin enginliği, toplumlara, yazgılara şekil vermekte ve insan tabiatının köklerine derinden tesir etmektedir.

İlginç bir deney yapmaya hazır mısınız? Aynı zamanda hem bilim adamı, hem denek olabilir misiniz? Tek yapmanız gereken, bir gün seçmek. Yaşamınızdan herhangi bir gün. Onu dikkatle gözlemleyin; her bir ayrıntısını inceleyin. Sarf etmiş olduğunuz kelimelere dikkat edin; onları gruplandırın. Diğerlerine nazaran daha sıklıkla kullandıklarınızı içlerinden seçip ayırın. Duyduğunuz hisleri gözden geçirin; onları sınıflandırın; çok tekrarlananları ayırın. Düşüncelerinizi ele alın; onları da sınıflandırın ve aralarından en ısrarcı olanları, en sık yinelenenleri ayırın.

Yaşamın en küçük birimi olan tek bir hücrenin, bütün bir organizmanın biyolojik malumatını kendi içinde barındırması gibi, eğer arayışınızda samimiyseniz ve gerçekten öğrenmek isterseniz, yaşamınızın herhangi bir günü, size, sizinle ilgili her şeyi anlatacaktır. Hayatınızın o ufak kesiti, yaşantınızın özeti, onun tam bir sentezidir.

En olası ihtimalle bu arayış, sözlerimizin, duygu ve düşüncelerimizin biteviye

yinlendiğini, günden güne defalarca mekanik olarak tekrarlandığını fark etmemizi sağlayacaktır. Genelde, epey tekdüze varlıklar olduğumuzu keşfedebiliriz. Gün içerisinde yaşadığımız fiziksel duyularımızı teşhis edin. Biraz dikkat ederseniz, hissettiğiniz herhangi yeni bir şey olmadığını fark edeceksiniz. Üstelik bu inceleme kendi mekanikliğimizi fark etmemize yarayacak; 'makinemizin' o duyguları hissetmek, o düşüncelere sahip olmak ve o sözleri dile getirmek için çoktan programlanmış olduğunun, dehşet veren keşfi karşısında nefeslerimiz kesilecek. Ayarlanmış bir tempoda titreşen ve sadece o sesi çıkaran bir müzik aleti gibi, olası tuşların, titreşimlerin ve seslerin sonsuzluğu içinde sadece dar bir şerit üzerinde yer alıyoruz.

NE TÜR BİR ŞARKI SÖYLÜYORSUNUZ?

Her gün benzer nağmeleri seslendirdiğinizi ve gerçeklik olarak adlandırdığınız dış dünyanın, o tekdüze ritme, sese ve titreşime uymaktan başka hiçbir şey yapmadığını anlayacaksınız. Bir insanın gerçekliği, yapma ve dolayısıyla sahip olma becerisi, mutluluk seviyesi ve tüm bunlarla birlikte mali kaderi, kendi 'titreşim hızı' ile mükemmel bir uyum içindedir. Dünya, seslendirdiğiniz şarkının enginliği ölçüsünde az çok dar veya geniş olarak belirecektir. "Ne tür bir şarkı geziniyor dilinizde?" sorusu, kendi kaderinizi sorgulamanızla aynı anlama gelir. Ne zaman kendinizi dinleyebilir, çıkardığınız seslere

daha çok özen gösterirseniz, işte o zaman, bu seslerdeki tekdüzeliğin (monotony) ayırımına varabilir ve aynı zamanda beş duyardan oluşan bu pentagramı genişletecek irade ve beceri seviyesini yükseltebilirsiniz.

Diğer müzik aletlerine oranla daha büyük oktav genişliğine sahip piyanoda çift pentagramın kullanılması gibi, ifade seviyesi diğerlerinden çok daha gelişmiş olan insanlar vardır. Üç, dört, beş pentagram üzerine yayılan melodilerin bestekârları var. Öyle ki, onların 'düşleri', insanlığın geri kalanı için yeterli olan dar frekans dalgalarına sığamayacak kadar engindir. İki kişi, ritimlerinin birbiriyile kaynaşması, çıkardıkları seslerin ahenk ve uyumluluğu doğrultusunda ortak iş yapabilir. Bir firma, müziğinin genişliği kapsamında bir diğer firmayı ele geçirebilir; bir medeniyet, şarkısının enginliği, oktavların genişliği, seslerin niteliği, müziğinin gücü ve zenginliği oranında bir başka medeniyete üstün gelebilir. Gündelik söz dağarcığımız içindeki tek bir kelimeyi, tek bir tonlamayı, çok sevilen bir deyişi dahi değiştirmenin ne kadar zor olduğuna; bir yaklaşımı, bir tepkiyi dönüştürmenin, alışılmış yöntemleri bozmanın, işaretlerin, seslerin mekanik tekrarlarının dışına çıkmanın imkânsızlığına dikkat edin. Bir inancı dönüştürmenin, bir duyguyu değiştirmenin ne anlama gelebileceğini bir düşünün.

Kendi içinizde yeni bir fikir yakalamanın, onu kabullenmenin gözle

EZGİLERİ

MÜZİĞİNİZDEKİ DÜNYA
Kendi sesinizi dinleyin. Tek düze müzikler sizi nasıl sıkıyorsa, içinizdeki tekdüzelik de aynı etkiyi yaratır.

görmeyenin içine dalmanın, özgün bir şeyler tasarlamının, görünürde olanaksız olan bir şeyler düşlemenin, içinde yaşamaya sürüklendiğiniz bu pentagramın dışında tek bir nota çalabilmenin imkânsızlığını görün. Tüm bu saydıklarım karşısında, bir dağı yerinden oynatmanın daha kolay olduğunu anlayacaksınız.

En küçüğü dahi olsa, yinelenen bir hareketi, mekanikleşmiş bir tepkiyi değiştirmek ya da bir alışkanlığı kırmak için gösterilen her kasıtlı çaba, tekdüzeliğimiz karşısında kazanılan bir zafer, yaşamlarımızın sürekli tekrarlayan alışkanlıklarına ve tekrirlerine atılan bir çelmedir.

ROLLER HAPİSHANESİ

Yaşlanmanın, yaşamlarımızın giderek esnekliğini kaybetme sürecinin çoktan başlamış olduğunu ve genç olsanız dahi, yakın bir zamanda artık bu gidişata tersine çeviremeyeceğinizi anlayacaksınız. Zenginler ve aylıklar, politikacılar ve çalışanlar, Nobel ödüllü sahipleri ve sıradan insanlar, herkes kendi şarkısını yanında taşır. Herkes kendi eseri olan roller hapisanesinde olumsuz duygulardan oluşan bir baloncuğun içinde mühürlenmiş, kendi alışkanlıkları içinde

TÜM DÜNYA SİZİN ZİHNİNİZDE YAŞAR, TIPKI ÇALDIĞINIZ MÜZİK, DİNLEDİĞİNİZ ŞARKI GİBİ. VE KADERİNİZ, BİR UZUNÇALARIN YİVLERİ GİBİ KAYDEDİLİR.

mumyalanmış bir tutukludur. İnsanoğlunun büyük bir çoğunluğu, doğumla birlikte düzenlenen, çocukluk döneminde ebeveynlerinden devraldıkları melodiyi kendi sıraları geldiğinde aktarmaktan başka birşey yapamayan anne ve babalar tarafından yeniden onaylanan, ve hipnotik bir müziğin kötü müzisyenler, sıkıcı öğretmenler, felaket tellalları tarafından öğretildiği okul ve üniversitelerde pekiştirilen bir programa itaat eder.

Bin yıl süresince bilgeliğin gelenekleri, insanın kaçınılmaz olarak yöneldiği değişmezliğe ve tekrir ters düşmek amacıyla her türlü 'hile'yi tasarlayarak etraflarına yaydılar. Günde beş kez Mekke yönünde namaza durmak, İslami ay takviminin dokuzuncu ayı olan Ramazan boyunca sürdürülen oruç geleneği; aslında her dini geleneğin mevcut tüm ritüelleri, mekanikleşmiş davranışları tökezletmeye

yarayan araçlar olarak nitelendirilebilirler. Bu geleneklerin görevi gündelik yaşam kalıplarını kesintiye uğratarak insanları, kökleşmiş alışkanlıklarının tekdüzeliğinden saptırmaya zorlayarak insan zekâsını ve onun saklı kalmış anlayışını beslemektir.

DÜŞÜNÜZÜ GENİŞLETİN

Varoluşun pentagramlarını kolaylıkla aşan, yaratan ve ezgilerini uçsuz bucaksız diyarlardan, yükseklerden yakalayan muazzam müzisyenler, vizyon sahibi bireyler vardır. Ama aynı zamanda kendi hüznünlü, titreşim hayatlarına teslim olmuş bir insanlık yığını da mevcuttur. Onları, çocukluklarından itibaren öğrendikleri ve sonrasında hiç değiştirmedikleri birkaç nota ile sadece tek parmak çaldıkları kendi hüznünlü, sızlayan ezgilerdir.

Eğer merak edip kendi hareketlerimize en ufak bir ilgi göstermiş olsaydık, yaşamlarımızın ne kadar mekanik ve yinelenen bir gidişata sahip olduğunu keşfetmiş olurduk. Her sabah hiç değişmeyen eylemler silsilesine kati bir titizlikle giriyoruz: Aynı ayağımızı atarak yataktan kalkıyor, yüzümüzü aynı taraftan tıraş etmeye başlıyor, aynı sayıda hareketlerle ve aynı yönde dişlerimizi fırçalıyoruz ve

yüzümüzde her zaman aynı ifade var. Yerleşmiş sabit alışkanlıklara sahibiz. Kabul edilmiş fikirleri, alışmış olduğumuz aynı mimikler, aynı sözler ve ses tonuyla ifade ediyoruz. Duygularımız bile, vücudumuzun şartlı refleksleri gibi öngörülebilir nitelikte. Sıradan bir insanda irade gömülüdür. Davranışı, mekanik zekânın yansımalarıdır ve psikoloji yerine etoloji ya da robot bilim kapsamında çalışmaları daha verimli sonuçlar doğurabilir.

İnsan bu anlayışa bir kez vardığında, hayatında tüm insanlığı hapseden bu dar banttan kaçmaktan, kendi müziğinin tekdüzeliğinden ve yoksulluğundan kurtulmaktan başka bir amaç edinemez. İnsanın kendi sınırlarına karşı durmasından ve kendi melodisini yükseltmesinden daha yüce bir tasarı ya da daha kutsal bir savaş söz konusu olamaz.

Adem ve Havva'nın cennet bahçesinden kovulmaları, ilk günah ve cennetin kayboluşu geçmiş bir zamanda değil, ancak insanoğlunun korku ve keder ezgisini her seslendirdiğinde ve onu söylemeye devam ettiği her anda meydana geliyor. Dünya böyle, çünkü sen böylesin.

İnsan psikolojisinin karanlık bir deliğinden yükselen bu cehennemvari ezgisi, insanlığın bin yıllık laneti olan yaşlanma, hastalanma ve ölme dâhil gezegendeki her türlü çatışmanın, yoksulluğun, suçluluğun, ahlaki ve bedensel her çeşit hastalığın sebebidir.

Kendi gerçeğinizi değiştirmek istiyorsanız, bestelediğiniz müziği değiştirin ve kendinizi 'düşünüzün' genişletilmesine adayın. Düş var olan en gerçek şeydir. Gerçeği yaratan düşür. Ve bizleri, 'oluş'un bu sınıksız mahkûmiyetinden, bedenlerimizin ızdırabı haline gelen kendi ezgimizin tekdüzeliğinden, korku dolu hislerimizden ve şüpheli zihnimizden kurtaracak olan ancak düşür.

Oluşumuz bir gün, sadece kendimizin değil, başkalarının da bestelediği nağmeleri, onların çıkardığı sesleri, oktavlarının derinlik ve yüksekliğini, notalarının rengini, tınısını ve ritmini duyabilecek enginliğe ulaşacak.

Bu gerçeğin sorumluluğuna göğüs gerebildiğimiz vakit, olumsuz duygulara sahip olanların bedenlerinden, felaket, keder, şüphe ve korku şarkılarının yükseldiğini anlayabileceğiz. Tüm dünya sizin zihninizde yaşar; tıpkı çaldığınız müzik, dinlediğiniz şarkı gibi. Ve kaderiniz, bir uzunçaların yivleri gibi kaydedilir.

ELE GEÇİREBİLİRSİNİZ

Kendinizi inceler ve gözlemlerseniz kendiniz hakkında daha çok bilgiye sahip olur ve gün geçtikçe, temel esaslarını hareket ettirerek, düzenleyerek ve oluşturarak düşünüzün boyutlarını genişletebilirsiniz. 'Düş'ün, yaşadaki rollerimizin yanılmasıyla daha gerçek olduğunun, her geçen gün daha çok farkına varırsınız.

Düşleyerek ilişkiler oluşturur, sorunları çözer, geçit vermeyen dünyalara adım atarsınız. Görünmez olanın içine dalmayı öğrenirsiniz. Gerçeklik sonradan oluşarak düşümüzün boyutunu ve şeklini alır. Kendimizi bilmek demek, insanın, başına gelen olayların yegâne sorumlusu olarak, evrende tek başına bulunduğu bilincinde olmaktır. Düşlemeye cüret edin. Zihninizde bir birey olmaya ve ele geçirilmesi mümkün olan her şeyi ele geçirmeye cesaretiniz olsun. □